

Procedury zarządzania ryzykiem w Starostwie Żyrardowskim

§ 1. 1. Realizacja zadań przez Starostwo Żyrardowskie wymaga spójnego, odpowiedzialnego i kompleksowego podejścia do wydarzeń, które występują w trakcie wykonywanych przez pracowników zadań i które zachodzą zarówno w jego bliższym i dalszym otoczeniu, jak i wewnątrz struktury Starostwa oraz mają wpływ na możliwość osiągnięcia zakładanych celów.

2. Obowiązującym standardem działania Starostwa Żyrardowskiego jest zadanie określania prawdopodobieństwa wystąpienia danego wydarzenia oraz przygotowanie się do następstwa jego wystąpienia, ujętego w ramy organizacyjne, nazywane procedurą zarządzania ryzykiem.

3. Procedurą zarządzania ryzykiem objęte są wszystkie dziedziny działania Starostwa i wszyscy pracownicy zatrudnieni w Starostwie, realizujący wyznaczone zadania.

§ 2. Użyte w niniejszym zarządzeniu określenia mają następujące znaczenie:

- 1) **Starosta** – Starosta Powiatu Żyrardowskiego,
- 2) **Powiat** – Powiat Żyrardowski,
- 3) **Starostwo** – Starostwo Żyrardowskie,
- 4) **Wydział** – Wydziały Starostwa Powiatowego w Żyrardowie oraz komórki równorzędne,
- 5) **Dyrektorzy Wydziałów** – dyrektorzy Wydziałów Starostwa Powiatowego w Żyrardowie oraz komórek równorzędnych,
- 6) **Ryzyko** – prawdopodobieństwo zaistnienia zdarzenia mającego negatywny wpływ na wykonywanie zadań bądź realizację założonych celów.
- 7) **Akceptowany poziom ryzyka** – ustalony poziom istotności ryzyka, przy którym nie jest wymagane podejmowanie działań przeciwdziałających ryzyku.
- 8) **Obszar ryzyka** - to obszar, w którym występują z punktu widzenia jednostki czynniki ryzyka.
- 9) **Istotność ryzyka** - należy przez to rozumieć kombinację wpływu ryzyka i prawdopodobieństwo jego ziszczenia.
- 10) **Koordynator kontroli zarządczej** - należy przez to rozumieć upoważnionego przez Starostę do wdrożenia i wykonywania systemu kontroli zarządczej oraz zarządzania ryzykiem w Starostwie Żyrardowskim i Wydziałach pracownika Starostwa Żyrardowskiego lub osobę fizyczną działającą na podstawie umowy zlecenie (umowa cywilnoprawna) upoważnioną przez Starostę do wdrożenia i wykonywania systemu kontroli zarządczej oraz zarządzania ryzykiem w Starostwie Żyrardowskim i Wydziałach tego Starostwa.
- 11) **Zarządzanie ryzykiem** – proces identyfikacji, oceny i przeciwdziałaniu ryzyku, proces ten obejmuje także monitorowanie ryzyka i środków podejmowanych w celu jego ograniczenia.

§ 3. 1. Celem zarządzania ryzykiem w Starostwie Żyrardowskim jest:

- 1) usprawnienie procesu planowania,
 - 2) zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji zadań i osiągnięcia celów,
 - 3) zapewnienie kierownictwu Jednostki Organizacyjnej wczesnej informacji o zagrożeniach dla realizacji wyznaczonych celów i zadań.
2. Proces zarządzania ryzykiem obejmuje:

- 1) identyfikację ryzyka,
- 2) analizę ryzyka – ocena jego znaczenia dla realizacji zakładanych celów,
- 3) odniesienie ryzyka do akceptowanego poziomu,
- 4) ustalenie metody przeciwdziałaniu ryzyku,
- 5) przeciwdziałanie ryzyku,
- 6) monitorowanie wpływu zastosowanych mechanizmów reakcji na ocenę wagi zdarzenia, analizę wpływu oraz raportowanie procesu,
- 7) monitorowanie procesu zarządzania ryzykiem i dokonywanie zmian.

§ 4. 1. Identyfikacja ryzyka polega na ustaleniu ryzyka zagrażającego poszczególnym celom i zadaniom Starostwa Żyrardowskiego oraz realizacji budżetu Powiatu.

2. Podczas identyfikacji ryzyka należy przeanalizować:

- 1) cele i zadania realizowane przez poszczególnych pracowników,
- 2) realizację budżetu,
- 3) zagrożenia związane z osiąganiem celów i realizowaniem zadań Starostwa oraz z realizacją budżetu Powiatu wraz z ich wewnętrznymi i zewnętrznymi przyczynami oraz możliwymi scenariuszami rozwoju zdarzeń.

3. Podczas identyfikacji ryzyka stosowana jest kategoryzacja ryzyka.

4. Ustala się następujące kategorie (obszary) ryzyka:

- 1) ryzyko finansowe,
- 2) ryzyko dotyczące zasobów ludzkich,
- 3) ryzyko działalności,
- 4) ryzyko zewnętrzne.

5. Przykłady ryzyka występującego w ramach poszczególnych kategorii (obszarów) określa **załącznik nr 1** do niniejszej Procedury zarządzania ryzykiem w Starostwie Żyrardowskim.

§ 5. 1. Ocena ryzyka polega na określeniu wpływu i prawdopodobieństwa ziszczenia się ryzyka, a następnie ustaleniu jego istotności według zasad określonych w § 6.

2. Określenie wpływu ryzyka polega na określeniu przewidywanych skutków, jakie będzie miało dla realizacji zadania, osiągania celu i realizacji budżetu Powiatu, wystąpienie zdarzenia objętego ryzykiem. Do określenia wpływu używany jest opis jakościowy przy zastosowaniu skali ocen: wysoki, średni, niski.

3. Określenie prawdopodobieństwa ziszczenia się ryzyka polega na określeniu przewidywanej częstotliwości występowania zdarzenia objętego ryzykiem w trakcie roku. Do określenia prawdopodobieństwa stosowany jest opis jakościowy przy zastosowaniu skali ocen: wysokie, średnie, niskie.

4. Podczas określania wpływu i prawdopodobieństwa ziszczenia się ryzyka stosowane są zasady zawarte w **załączniku nr 2** do niniejszej Procedury zarządzania ryzykiem w Starostwie Żyrardowskim.

§ 6. 1. W oparciu o dokonaną ocenę wpływu o prawdopodobieństwa ziszczenia się ryzyka ustalany jest poziom istotności ryzyka wskazany w **załączniku nr 2** do niniejszej Procedury zarządzania ryzykiem w Starostwie Żyrardowskim .

2. Ustala się następujące poziomy istotności ryzyka:

- 1) ryzyko poważne, tj. ryzyko o wysokim wpływie oraz wysokim lub średnim prawdopodobieństwie oraz średnim wpływie i wysokim prawdopodobieństwie,
- 2) ryzyko umiarkowane, tj. ryzyko o wysokim wpływie i niskim prawdopodobieństwie, ryzyko o średnim wpływie oraz średnim lub niskim prawdopodobieństwie, a także ryzyko o niskim wpływie i wysokim prawdopodobieństwie,

3) ryzyko nieznaczne tj. ryzyko o niskim wpływie oraz średnim lub niskim prawdopodobieństwie.

§ 7. 1. Ryzykiem akceptowanym jest ryzyko nieznaczne i umiarkowane. Ryzyka poważne przekraczają akceptowany poziom ryzyka.

2. Ryzyko przekraczające akceptowany poziom ryzyka wymaga ustalenia i podjęcia działań ograniczających je do tego poziomu poprzez zmniejszenie jego wpływu lub prawdopodobieństwa ziszczenia się.

§ 8. 1. Metodami przeciwdziałania ryzyku są:

- 1) kontrolowanie ryzyka – stosowanie mechanizmów kontroli zarządczej,
- 2) przeniesienie ryzyka – przekazanie ryzyka podmiotowi zewnętrznemu np. w drodze ubezpieczenia.

2. W celu określenia metody przeciwdziałania ryzyku należy przeanalizować:

- 1) przyczyny (źródła) ryzyka i możliwe scenariusze rozwoju wydarzeń,
- 2) istniejące mechanizmy kontroli stosowane w celu ograniczenia lub uniknięcia tego ryzyka,
- 3) skuteczność istniejących mechanizmów kontroli, tj. zakres, w jakim przeciwdziałają ryzyku, a poprzez to ułatwiają lub utrudniają realizację ustalonych celów i zadań.

§ 9. 1. Identyfikacji i oceny ryzyka oraz ustalenia metody przeciwdziałania ryzyku dokonuje się raz w roku w terminie do 31 stycznia kolejnego roku.

2. Na podstawie dokonanej identyfikacji i oceny ryzyka oraz określenia metody przeciwdziałania ryzyku, Dyrektorzy Wydziałów oraz pracownicy na samodzielnych stanowiskach wypełniają „Arkusze identyfikacji, oceny i przeciwdziałania ryzyku”, zwane dalej „arkuszami”, według wzoru zamieszczonego w załączniku nr 3 do niniejszej Procedury zarządzania ryzykiem w Starostwie Żyrardowskim.

3. Odnotowania w arkuszach wymagają wszystkie zidentyfikowane ryzyka, natomiast dla ryzyka przekraczającego akceptowany poziom ryzyka (ryzyka poważne i umiarkowane) należy podać metody ograniczania go do akceptowanego poziomu.

4. Arkusze przedkładane są koordynatorowi kontroli zarządczej w terminie wskazanym w ust. 1.

5. Koordynator kontroli zarządczej w terminie do 28 lutego każdego roku sporządza zbiorczy raport identyfikacji ryzyk przekraczających akceptowany poziom ryzyka (ryzyko poważne) oraz planowane metody ograniczania go do akceptowanego poziomu i przedstawia go Staroście.

§ 10. Osoby sporządzające arkusze, o których mowa w § 9 ust. 2, zapewniają stosowanie metod przeciwdziałania ryzyku ustalonych w arkuszach, a w razie zaistniałej potrzeby przygotowują projekty stosownych aktów wewnętrznych określających mechanizmy kontroli i przedstawiają Staroście do akceptacji.

§ 11. 1. Zidentyfikowane ryzyko oraz ustalone metody jego ograniczania do akceptowanego poziomu są na bieżąco oceniane (monitorowane) przez Starostę.

2. Wyniki oceny, o której mowa w ust 1, wykorzystywane są do poprawy efektywności zarządzania ryzykiem oraz usprawnienia systemu kontroli zarządczej.

